

præsident? Han sagde: det kunde han ikke have at gjøre med, det kunde han ikke være med til, naagtet det staar i Grundloven, at Ministrenes Ansvarlighed bestemmes ved Lov. Det var det første Kjendetegn, ved hvilket det høitærede Ministerium gav sig tilkjende; men det var ganske sikkert ikke klart endnu for Folkethinget og i det Mindste ikke klart for mig, hvad der egentlig var Ministeriets Program. Jeg havde en vis Tro til, at det var det saakaldte Forsvar, der var dets egentlige Program. Saa kom Op-løsningen i 1876, og der kom, efter at denne Op-løsning havde været, og det nye Thing var samlet, et Par Vinter i „Verklingske Tidende“, der vare betegnende, og disse to Vinter saade omtrent som saa: Ministeriet har en dobbelt Opgave at gennemføre, nemlig Landets Forsvar, men det er kun som Nr. 2; som Nr. 1 staar at gennemføre den ny Forstaaelse, jeg her gjentagne Gange har omtalt, af Grundloven. Fra det Dieblit begyndte det at blive temmelig klart for mig, hvad Ministeriet egentlig bar i sit Skjold. Altsaa, det var i den Forstand et rent og bart Kampministerium. Da vi saa kom til den Provisoriske, som jeg ikke skal indlade mig paa, og vi kom over den Tid, var der ogsaa Medlemmer fra Høires Side, som mente, at vi skulde ind paa en anden Forhandling, og at der var en Mulighed for at komme ind paa en anden og roligere Forhandling. De Herrer vide ogsaa, at jeg troede dengang, at Tiden var kommen, og var med til at slutte den saakaldte Overenskomst af 8de November, haabende, at vi derigjennem skulde komme ind i andre Tilstande, haabende, at det grund-lovmæssige Sind skulde være saa stærkt, at det skulde være i Stand til at overvinde alt det Uvunde. Dette viste sig ikke at være Til-fældet; Ministeriet svarede med Folkethingets Op-løsning i December Maaned 1878; det havde da haft en ganske udmærket Leilighed til at kunne bane Vej for blidere Tilstande, om det havde villet; men den nye Forstaaelse skulde ogsaa staffles tilveie. Vi kom til Valget af 3die Januar 1879 og Samlingen derefter; der kom den tredie Leilighed for Ministeriet til ligeoverfor os at kunne optage den rolige og saglige Forhandling. Det ærede Medlem fra Hillerød (Dinesen) har idag sunget den samme Bøise for os om Smødekammen; naar vi vilde gjøre det Spring at vende om fra vore vildfarne Veie, vende om til ham og saa begynde Forhandling med ham, saa lovede han os gode Resultater; men vi kjende det jo. Aldrig har noget Parti med større Redebønhed end Venstre efter Valgene i 1879 begyndt den saglige Forhandling og endog i den Grad oprigtig-

at, hvor vi mente, at det var nødvendigt at tage Høiremænd baade til Formænd og Ord-fører i Udvalgene, der toge vi dem; og hvad var det saa for en Tak, vi fik til Slutning? Midt under den rolige Forhandling af Fi-nantsloven, da Finantslovens Behandling endnu ikke var tilendebragt, opløste Ministe-riet Folkethinget paa de tre bekjendte Punkter med det bekjendte Skudsmaal om Evnen og Willien. Jeg har flere Gange spurgt Mini-steriets Venner, hvad Grunden til denne Op-løsning kunde være; Svaret var, at Mini-steriet troede, at Folkethinget kunde blive bedre, naar det havde de 3 Mar paa sin Bag, en underlig Tro ganske vist. Men naar jeg saa spurgte om Grunden til det forunder- lige Skudsmaal om Evnen og Willien, det kunde da vist ikke gjøre det sinkere, er man ganske vist bleven staaende og har sagt, at der havde Ministeriet vel ogsaa begaaet et Misgreb. Jeg skal ikke komme dybere ind paa det; men jeg hævder, at i 1875, i 1878, og i 1879, altsaa efter at den provisoriske Lov var givet, er der — det vil neppe kunne be-negtes af Nogen — her fra dette Things Side — og jeg har selv været iblandt de Medlemmer alle tre Gange, sidste Gang endog imod mine egne nærmeste Partifællers Ønske — vist oprigtig Willie til at indlede en rolig, saaglig Forhandling. Jeg troede den-gang virkelig paa mine Modstandere, jeg troede, at naar vi viste dem den Smødekammen, som de sigte, vi skulle vise, skulde al Ting gaa godt. Men hvad kunde bevæge Ministeriet til at føre os ind i denne Op-løsningskamp? Naabenbart ikke noget Andet end, at ligesom Folkethinget har i Finantsloven et Vaaben, saaledes vilde Ministeriet have Finantsloven som et Vaaben i dets egen Haand, som et Vaaben mod Folkethinget; vi skulde med andre Ord for at bruge et plat Udtryk have Ris af vor egen Kjøp. Det var dette An-greb, der blev tilbageslaet ved Bølgernes Shærdighed, ved at de saa at sige myldrede frem til Bølgurnerne den 26. Juli, naagtet der næsten slet intet Bud var sendt efter dem; derved blev efter min Mening dette Slag afgjort og det til Ministeriets Tab. Men Ministeriet har derfor selvfølgelig ikke opgivet den Politik at skabe en ny Ret, en ny Forstaaelse af Grundloven gennem Sæd-vanen. Jeg tror nu at have begrundet, hvorfor jeg er kommen til at staa, som jeg staar, i denne Kamp — jeg ønsker ogsaa at give en personlig Redegjørelse — nemlig, fordi mine Modstandere have villet have den ført paa den Maade. Jeg har, som nævnt, ikke en, men hele tre Gange været med til at gjøre, hvad jeg kunde, for at føre os over i andre Tilstande, det er ikke lykkes, naar ja,